

๓

บทบาทรัฐที่มีต่อกลุ่มเอกชนที่เข้าร่วมในคณะกรรมการร่วม
ภาครัฐบาลและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.)

นายวิสาห์ พูลศิริรัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-578-023-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016910

117856801

STATE ROLE ON PRIVATE GROUPS IN THE JOINT PUBLIC

AND PRIVATE CONSULTATIVE COMMITTEE (JPPCC)

Mr. Visa Pulsirirat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-578-023-5

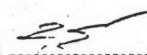
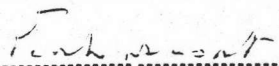
พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

วิสาห์ พูลศิริรัตน์ : บทบาทรัฐที่มีต่อกลุ่มเอกชนที่เข้าร่วมในคณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและ
เอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.) (STATE ROLE ON PRIVATE GROUPS IN
THE JOINT PUBLIC AND PRIVATE CONSULTATIVE COMMITTEE (JPPCC))
อ.ที่ปรึกษา : ศ.ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 155 หน้า. ISBN 974-578-023-5

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์ที่จะศึกษาพัฒนาการของบทบาทรัฐในการมีความสัมพันธ์กับกลุ่มเอกชน การจัด
ตั้ง กรอ. และการที่มีกลุ่มเอกชนเพียง 3 กลุ่มใน กรอ. มีความหมายอย่างไร และบทบาทของกลุ่มเอกชนใน
ระบบ กรอ. เป็นอย่างไร

ผลการศึกษาพบว่า บทบาทรัฐที่มีต่อกลุ่มเอกชนเป็นปฏิสัมพันธ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในเชิงคุณภาพ
ของสถานการณ์ เพื่อให้รัฐสามารถควบคุมบทบาทของกลุ่มได้ การจัดตั้ง กรอ. เป็นการกำหนดกรอบความสัมพันธ์
ระหว่างรัฐกับเอกชนขึ้นเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม และ
ใช้เป็นกรอบในการจัดระเบียบการควบคุมกลุ่มเอกชนโดยกำหนดให้มีกลุ่มเอกชนเพียง 3 กลุ่ม ร่วมอยู่ใน กรอ.
และสนับสนุนส่งเสริมทั้ง 3 กลุ่มนี้ให้เป็นตัวแทนของกลุ่มเอกชน และได้รับประโยชน์จากรัฐ แต่การพยายาม
ใช้โครงสร้างของ กรอ. ในการจัดระเบียบการควบคุมกลุ่มไม่ประสบผล กลุ่มที่ร่วมอยู่ใน กรอ. ไม่ได้รับการยอมรับ
จากกลุ่มอื่น ๆ และกลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมใน กรอ. มีความเข้มแข็งสามารถดำรงบทบาทที่เป็นอิสระของกลุ่มได้
และนับวันจะมีบทบาทมากขึ้นภายใต้ช่องทางใหม่ที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากระบบการเมืองที่เปิดกว้างและเปิด
โอกาสให้

ภาควิชา ภาวปลกครอง
สาขาวิชา ภาวปลกครอง
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมเพียงแผ่นเดียว

VISA PULSIRIRAT : STATE ROLE ON PRIVATE GROUPS IN THE JOINT PUBLIC AND PRIVATE CONSULTATIVE COMMITTEE (JPPCC). THESIS ADVISOR : PROF. CHAI-ANAN SAMUDAVANIJA, Ph.D. 155 PP.

The aim of this study is to examine the evolution of the state's role concerning the private sector. It attempts to find out the basis for establishing the Joint Public and Private Consultative Committee (JPPCC), why there are only three interest groups in it, and how they function in the "JPPCC system".

The results show that the state role on private groups is an interaction that has developed according to the expansion of the civil society as reflected by the rapid growth of the private sector. The establishment of JPPCC was the state's action in redefining the scope and framework in which the state and emerging private groups (especially those representing big business enterprises) could operate. Such a move was clearly made in order to coopt big business interests such as the exporters, the bankers and the industrialists, and at the same time to promote them to play the role of the representatives of all private interests. However, the idea of using the structure of JPPCC to control the private groups is not successful because the groups in JPPCC are not recognised by the rest of the private groups as their representatives. Moreover, these groups outside JPPCC are strong enough to retain their independent roles and could consolidate their strength in the long run as the civil society continues to expand due to rapid socio-economic development.

ภาควิชา การปกครอง
สาขาวิชา การปกครอง
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต SS

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา Prof. Chai-Anan Samudavanija

ลายมือชื่อคณาจารย์ที่ปรึกษาร่วม -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ก่อเป็นรูปร่างขึ้นมาได้ภายใต้ความรักและความปรารถนาดีของ ศาสตราจารย์ ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช ที่ได้อบรมสั่งสอนทั้งวิชาความรู้และแนวทางการดำเนินชีวิต ให้การชี้แนะความสนับสนุนช่วยเหลือ และโอกาสในการเข้าร่วมในโครงการวิจัยต่าง ๆ อันเป็น ประสบการณ์ที่มีความหมาย และเป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างมาก ความสำเร็จ ของการศึกษาในครั้งนี้จึงมาจากแรงสนับสนุนจากท่านเป็นสำคัญ

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต บุญบงการ ที่ได้ให้คำแนะนำและเป็น ประธานในการสอบวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตชนารักษ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ ความช่วยเหลือเอื้ออาทรต่อผู้วิจัยมาตลอดระยะเวลายาวนาน ของการศึกษาในคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอกราบขอบพระคุณ พี่มนุชญ์ วัฒนโกเมร ผู้นำทางในการศึกษา ซึ่งมีส่วนสำคัญในการทำให้วิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อภิญา รัตนมงคลมาศ ที่ได้ให้ความหวังใจ และขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนให้มีความรู้และความ รับผิดชอบต่อสังคม ขอขอบพระคุณพี่ ๆ ที่ให้ความหวังใจ ขอขอบคุณ คุณอรธรรมย์ฟองสมุทร ที่ให้ ความช่วยเหลือ ขอขอบคุณเพื่อน ๆ น้อง ๆ ที่มีน้ำใจไมตรีให้ความช่วยเหลือและความเชื่อมั่นใน ตัวผู้วิจัยมาตลอด

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา ผู้ออกทุนและเสียสละ เพื่อสนับสนุนส่งเสริมลูก ๆ ทุกคน ขอขอบพระคุณพี่ ๆ น้อง และผู้มีพระคุณทุกคนที่ให้การสนับสนุน และมีส่วนใน การสร้างให้ผู้วิจัยเติบโตมาจนกระทั่งทุกวันนี้

วิสาห์ พูลศิริรัตน์
พฤษภาคม 2533

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิ ตาราง.....	ณ

บทที่

1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและสภาพปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	3
สมมติฐานของการศึกษา.....	3
แนวความคิดที่ใช้ในการศึกษา.....	3
วิธีการศึกษา.....	11
ขอบเขตของการศึกษา.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2. พัฒนาการของบทบาทรัฐที่มีต่อกลุ่มเอกชน.....	13
1. ช่วงก่อนเข้าสู่ยุคแห่งการพัฒนาโดยสังเขป.....	13
2. ช่วงตั้งแต่จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ทำการปฏิวัติจนถึงสิ้นแผนพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2500-2514).....	22
3. ช่วงระยะเวลาระหว่างปี 2515-2524.....	35
สภาพการณ์ช่วงปลายแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 2.....	35
นโยบายและแนวทางความร่วมมือกับภาคเอกชนตามแผนฯ 3.....	36
บทบาทของกลุ่มเอกชนกับการปรับตัวของรัฐ.....	43
4. ช่วงระยะเวลาแห่งการร่วมมือกับภาคเอกชน.....	50
ความจำเป็นของการมี กรอ.....	50
การจัดโครงสร้าง กรอ.....	52

	๕
	หน้า
3. พัฒนาการและการพัฒนาสถาบันเอกชนที่เข้าร่วมใน กรอ.....	59
หอการค้าไทย.....	59
สมาคมอุตสาหกรรม ไทยหรือสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย.....	65
สมาคมธนาคารไทย.....	70
ลักษณะของบทบาทรัฐที่มีต่อกลุ่มเอกชนใน กรอ.....	74
ลักษณะของบทบาทกลุ่มเอกชน ใน กรอ.....	75
การพัฒนาของกลุ่มเอกชนที่เข้าร่วมใน กรอ.....	76
โครงการพัฒนาสถาบันเอกชนภายใต้ความร่วมมือของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา.....	81
4. บทบาทรัฐต่อการพัฒนาเอกชนในส่วนภูมิภาค.....	87
นโยบายรัฐต่อกลุ่มเอกชนในภูมิภาค.....	87
กรอ.ภูมิภาคกับแนวความคิดในการจัดตั้ง กรอ. จังหวัดและสถาบันเอกชน.....	90
กรอ. จังหวัด กับการขยายตัวของหอการค้าจังหวัด.....	93
บทบาทของกระทรวงมหาดไทยในการพัฒนาเอกชนในส่วนภูมิภาคเพื่อรองรับ การจัดตั้ง กรอ. จังหวัด.....	100
5. บทบาทกลุ่มหอการค้าจังหวัด.....	107
พัฒนาการของหอการค้าจังหวัด.....	107
การคัดค้านร่างพระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย.....	114
6. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	122
บรรณานุกรม.....	131
ภาคผนวก.....	142
ประวัติผู้เขียน.....	155

สารบัญ แผนภูมิ ตาราง

หน้า

แผนภูมิที่

1.	การจัดองค์กรของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย.....	32
2.	องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย.....	33
3.	โครงสร้างของคณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.) ส่วนกลาง.....	54
4.	ขั้นตอนการดำเนินงานของ กรอ.....	57
5.	การจัดองค์กรของหอการค้าไทย.....	63
6.	การจัดองค์กรของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย.....	69
7.	การจัดองค์กรของสมาคมธนาคารไทย.....	72
8.	โครงสร้างของคณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ (กรอ. จังหวัด).....	94
9.	รูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับกลุ่มตามโครงสร้างของ กรอ.....	123

ตารางที่

4.1.	ขนาดของ กรอ. จังหวัด.....	95
4.2.	ระยะเวลาการจัดตั้ง กรอ. จังหวัด.....	97
4.3.	การเกิดของหอการค้าจังหวัด.....	98
4.4.	ระยะเวลาการจัดตั้งหอการค้าจังหวัด.....	99